

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Etkinlikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Etkinlikleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18987>

Özet

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Etkinlikleri Ölçeği (ÇYDÖEÖ), Süleyman Nihat Şad (2011) tarafından geliştirilmiş, yabancı dil derslerinde uygulanan etkinliklerin niteliğini ve sıklığını öğrenci görüşleri doğrultusunda saptamaya amaçlayan bir ölçektir. Ölçek, özellikle ilköğretim kademesindeki öğrencilerin yaş ve gelişim düzeylerine uygun olan Öğrenci Merkezli Etkinlikler ile pedagojik açıdan daha az uygun olan Öğretmen Merkezli Etkinlikler arasındaki dengeyi ölçmektedir. Toplam 21 maddeden oluşan ölçek, iki faktörlü bir yapıya sahiptir ve 4. ve 5. sınıfl öğrencileri üzerinde yapılan kapsamlı faktör analizi çalışmalarıyla yapı geçerliliği kanıtlanmıştır. Bu araç, yabancı dil programlarının duyuşsal hedeflere ulaşma düzeyini değerlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yabancı dil öğretimi, öğrenci merkezli etkinlikler, öğretmen merkezli etkinlikler, ilköğretim İngilizce, Likert tipi ölçek, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Süleyman Nihat Şad

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yabancı dil derslerinde uygulanan pedagojik yaklaşımların sıklığını öğrencilerin bakış açısıyla belirlemektir. Bu belirleme, iki ana etkinlik türü üzerinden yapılır: öğrencilerin yaş, gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçlarıyla uyumlu olan öğrenci merkezli etkinliklerin ne kadar sık kullanıldığını saptamak; ve öğrencilerin zihinsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine yeterince uygun olmayan, geleneksel kabul edilen öğretmen merkezli etkinliklerin uygulama sıklığını tespit etmektir.

Ölçek, bu sayede yabancı dil ders içeriklerinin ve uygulama yöntemlerinin güncel öğretim prensipleriyle ne ölçüde örtüşüğünü ortaya koyarak program değerlendirmesine katkı sağlamaktadır.

Yapı

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Etkinlikleri Ölçeği, yabancı dil öğretiminde kullanılan pedagojik yaklaşımları temsil eden iki temel boyutu ölçmektedir:

Öğrenci Merkezli Etkinlikler (15 Madde): Bu faktör, alanyazında çocuklara yabancı dil

öğretiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi için önerilen, öğrencinin aktif katılımı gerektiren uygulamalar içerir. Örnek maddeler arasında oyun oynama, bulmaca çözme gibi etkileşimli ve duyuşsal gelişimi destekleyen faaliyetler bulunmaktadır.

Öğretmen Merkezli Etkinlikler (6 Madde): Bu faktör, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve öğrenme ihtiyaçlarına genellikle uygun görülmeyen, daha pasif öğrenme gerektiren ve geleneksel ezberciliği temel alan uygulamalar sorgular. Örnek maddeler arasında kelime ezberleme ve diyaloglar ezberleme gibi aktiviteler yer almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerle yürütülen başlıca iki pilot çalışma ile test edilmiştir. Bu çalışmalar, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini kapsamıştır. AFA çalışması n=203 örneklem üzerinde gerçekleştirilirken, DFA n=391 örneklem üzerinde uygulanmıştır.

DFA sonuçları, ölçeğin kuramsal olarak öngörülen iki faktörlü yapısal model-veri uyumunun yeterli olduğunu göstermiştir. Elde edilen uyum iyiliği değerleri şunlardır: $\chi^2/sd=1.854$ (mükemmel uyum için 3'ün altı hedeflenir); RMSEA=0.047; RMR=0.028; Standardize Edilmiş RMR= 0.050; GFI=0.92; AGFI=0.90; NNFI=0.96; CFI=0.97. Bu değerler, ölçeğin yapısal modelinin verilerle yüksek düzeyde uyumlu olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç-tutarlılık ve kararlılık (test-tekrar test) açısından incelenebilir. İç-tutarlılık için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları faktör bazında şu şekildedir:

Öğrenci Merkezli Etkinlikler Faktörü: .859

Öğretmen Merkezli Etkinlikler Faktörü: .611

Düzeltilmiş madde-toplam korelasyon katsayıları .337 ile .611 arasında değişmektedir. Ölçeğin kararlılık güvenilirliğini belirlemek amacıyla kullanılan test-tekrar test güvenilirlik katsayıları (Pearson Momentler Çarpımı korelasyon analizi kullanılarak) ise şöyledir: Öğrenci Merkezli Etkinlikler alt ölçeği için .826 ve Öğretmen Merkezli Etkinlikler alt ölçeği için .864. Bu sonuçlar, ölçeğin zaman içinde tutarlı ölçümler yapabildiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme sürecinde hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin iki faktörlü kuramsal yapısal modelini destekleyen bulgular sunmuştur. Ardından uygulanan DFA, bu iki faktörlü yapısal model (Öğrenci Merkezli Etkinlikler ve

Öğretmen Merkezli Etkinlikler) verilerle uyumlu olduğunu kesinleştirir.

DFA sonucunda hesaplanan standart yük değerleri 21 madde için 0,35 ile 0,66 arasında değişmektedir. Öğrenci Merkezli Etkinlikler faktöründeki 15 madde, yabancı dil öğretiminde modern yaklaşımları temsil ederken; Öğretmen Merkezli Etkinlikler faktöründeki 6 madde (tabloda yolduzla işaretlenenler), daha geleneksel ve ezberci yöntemlerin sıklıkla ölçmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek)

Format: 21 maddeden oluşan üçlü-derecelendirmeli Likert tipi ölçek

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim öğrencileri

Yaş Grubu: İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencileri (yaklaşık 9-11 yaş)

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda öğrenim gören toplam 594 öğrenci (AFA için n=203, DFA için n=391) üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Öğrencinin yabancı dil derslerinde uygulanan etkinliklerin sıklıkla 3'lü Likert tipi ölçek üzerinde (Her zaman, Bazen, Hiçbir zaman) değerlendirilmesi esasına dayanır.

Anahtar Kelimeler

Yabancı dil eğitimi, eğitim psikolojisi, ölçek geliştirme, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alfa, öğretim programı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: nihat.sad@inonu.edu.tr

Yazın Adresi: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya, Türkiye (2011 Tez dönemi itibarıyla).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Süleyman Nihat tarafından 2011 yılında İnönü Üniversitesi'nde tamamlanan doktora tezi

kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal tezi ve detaylı metodolojisine bu bağlantı üzerinden erişilebilir: openaccess.inonu.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: cocuklara-yabanci-dil-ogretimi-etkinlikleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Şad, S.N. (2011). *İlköğretim birinci kademe İngilizce öğretim programının çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini gerçekleştirme düzeyi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, EPÖ Bilim Dalı, Malatya.

Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi Etkinlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Öğrenci Merkezli Etkinlikler (15 madde) Örneği: "İngilizce dersinde arkadaşlarımla eğlenmeler yaparız."

Öğretmen Merkezli Etkinlikler (6 madde) Örneği: "Ders kitabındaki İngilizce diyalogları ezberleriz."